

BANDABOUSE FAMILIE BRENGT BEDRIJVIGHEID IN DOKTERSTUIN

door Ieteke Witteveen, 1997

De overheid mocht er geen onkosten aan hebben en het moest in zijn oorspronkelijke staat behouden blijven. Binnen die voorwaarden lukte het de familie Mogen ruim twee jaar geleden het beheer te krijgen van het voormalige landhuis en districtsgebouw Dokterstuin. Met veel vertrouwen in eigen kunnen en kapitaal en zonder subsidie knapte deze Bandabouse familie dit historische gebouw volledig op. “We waren zelf aannemer en architect” zegt Rudwin ‘Win’ Mogen, die samen met zus Daisy het bevel voert over dit ambitieuze project. “Daar komen planten.” Hij wijst op met aarde gevulde cementen bakken achter het grote huis. Vader Ruben, zelf timmerman, is nog bezig met een afdak voor meer schaduw. De keuken wordt geschilderd, in de kamer hangen al wat schilderijen, waaronder van San Antonio, landschapsfoto’s en muziekinstrumenten, op het grote terras verschijnen stormlampen.

Na jaren leegstand krijgt ‘Dokterstuin’ vanaf vandaag een nieuwe toekomst: een restaurant met creoolse keuken, een expositieruimte, een winkel in wat de stallen waren en een speeltuin in de knoek.

“Het idee van een eigen Curaçao’s restaurant is al zes jaar oud. Toeristen brachten me zelf of het idee,” zegt Daisy Mogen, . “Ik houd van koken en mijn zus Mite ook Zaken doen vind ik ook leuk.” Daisy Mogen legde haar plan voor het beginnen van een restaurant voor aan haar ouders, Baby en Ruben Mogen. “Die waren er meteen voor te porren.” Het oog viel op het verlaten landhuis, vlak bij het ouderlijk huis. Het verzoek voor de huur van Dokterstuin ging al gauw richting overheid. “Maar bij de overheid gaat alles traag” weet Daisy, zelf in het dagelijks leven werkzaam bij Juridische Zaken. Ondertussen beproefde de Mogen’s hun kook- en ondernemerstalent in een rustieke eetgelegenheid achter het museum bekend als ‘Kas di Kunuku’. Dat liep als een trein. Het gezin van Baby en Ruben Mogen stond al eerder bekend om hun ondernemers- en organisatievermogen. Hun bijlegfuifen, carnavalsfeesten en *ferias* waren altijd een succes. Het was Baby Mogen die het verzoek voor Dokterstuin bij de overheid warm hield. Met resultaat. Het werd nog onder de vorige regering ingewilligd.

Districtsmeester

Met het herleven van de bedrijvigheid in het gebouw op de heuvel van Dokterstuin, naast het overheidskantoor en het busstation, ontwaakt ook het geheugen van de buurtbewoners. Dat reikt tot de tijd van de laatste districtsmeester Johan Statius van Eps. De districtsmeesters waren behalve ambtenaar van de burgerlijke stand ook hoofd van politie. Van Eps, die vlak voor de oorlog aantrad, beschikte daarvoor over vijf, met klewangs bewapende, veldwachters. Tambú-spelers uit die tijd herinneren zich nog hoe hun tambú doorklieft werd met zo’n klewang en daarna opgeslagen in Dokterstuin. Tambú was immers verboden. Toch denken velen met enige weemoed terug aan die tijd. “Het was hier toen een soort ‘kranchi’, een burgerlijk stand. Wij trouwden hier,” vertelt Baby Mogen. Behalve trouwen, kon er de huur van de grond betaald worden en de hondenpenning of de boete die je kreeg als je zonder toestemming hout kapte. Een

buurman herinnert zich de zondagse zwempartij van de familie Van Eps. Hij wijst aan waar dat plaatsvond: in een grote waterbak achter het busstation. “Als we hoorden dat ze gingen zwemmen gingen we kijken. Dat was ons vermaak”

‘Vrijgemaakten’

Het geheugen over de tijd van de eerste districtsmeester ‘speciaal belast met het toezicht op de geëmancipeerden’ (1863) ging verloren. Net als de herinnering aan de eerste dertien gezinnen van ‘vrijgemaakten’, die elk gemiddeld 1 $\frac{3}{4}$ hectare huurden van het voormalige landgoed Dokterstuin. Naar het leven van deze ondernemende ex-slaven, die zich bevrijden van het juk van de *shons*, die moesten rondkomen van de schaarse opbrengst van dividipeulen, kan slechts gegist worden. Opgetekend is wel dat de bevolking in 1868 geen dokter had. Een verzoek daartoe van de districtsmeester aan de gouverneur werd geweigerd ‘omdat de gouverneur nooit klachten ter ore kwamen omtrent de medische verzorging’. Over waar de naam Dokterstuin van vandaan komt bestaat het volgende vermoeden. Een van de eerste eigenaren, een zekere Jan Bernagie, was medicus. Hij kreeg dit landgoed van 526 hectaren onderhands van zijn broer, de Directeur van Curaçao, tevens commissaris van de slavenhandel, Bastiaan Bernagie (1694-1696). Frank Kinnegem, die ook de aangrenzende plantage Ascencion bezat was de volgende eigenaar (1699). Zijn dochter Anna Kinnegem erfde het van haar man, Jan Lesire (1757). Meer vrouwen zwaaiden de scepter in Dokterstuin en wel Mentia C. Schotborgh en de weduwe van Hermanus Rojer. Mevrouw Rojer kocht het in 1856 van haar berooide zoon J.M.P. Rojer. Ook de 36 slaven van het landgoed werden toen haar bezit. De betekenis van ‘tuin’ is eenvoudiger te achterhalen. Tuin stond vroeger ook voor een stuk grond, een ‘kanoekje’ of een hòfi.

Met het vertrek van de laatste districtsmeester in 1952 had het gebouw, tot de leegstand nog verschillende bestemmingen. Het diende als school en... er woonde een dokter.

Zus en broer Mogen zitten aan de vooravond van de opening op de trappen voor het landhuis wat bij te komen. Ze kijken naar juffrouw Crisma Francisca, gepensioneerd schoolhoofd, die druk in de weer is met de inrichting van de voormalige garage. Daarin gaat ze kunstnijverheid verkopen en lokale klederdracht tentoonstellen.

Dan valt hun oog op een vervallen gebouwtje van twee vertrekken, vooraan de kant van de weg. De voormalige gevangenis. “Dat ga ik nog een verfje geven,” bedenkt Win. Zus Daisy is het er niet mee eens. “Het moet zo blijven, dat is autentieker”. “Nee, het staat slordig,” houdt Win vol. Wie beslist? Dat kunnen de toekomstige restaurantbezoekers en andere geïnteresseerden vanaf vandaag, met een uitzicht op Ascencion, de zee en op het Dokterstuin in oude glorie, zelf zien.

Geraadpleegde bronnen:

Interviews door auteur, 1995-1997

Het Curacaose plantagebedrijf in de negentiende eeuw, W.E. Renkema (1981), *Landhuis Ascencion*, E.A.J. Kamerbeek, Curaçao I en II, Dr. Joh. Hartog, (1961), *Zjozjoli*, Paul Brenneker (1986).